

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Staphorst 2025

Totaalbeeld 2025: Groen					
Financiën	Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)	Omgevingsrecht (voorheen Wro)	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het geactualiseerde IBT beoordelingskader, dat na afstemming met de gemeenten, in december 2024 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld. Aanpassingen waren nodig in verband met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Zo wordt nu gesproken over het domein Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo) en het domein Omgevingsrecht (voorheen Wro). Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Omgevingsrecht VTH, Omgevingsrecht, Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Totaalbeeld van de gemeente Staphorst: groen

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen. De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2023 was het beeld groen en in 2024 was het oranje. De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Omgevingsrecht VTH, Omgevingsrecht, Informatie- en archiefbeheer, Huisvesting Statushouders en Erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Alleen het domein Financiën kleurt oranje. De begroting 2025 is structureel en reëel in evenwicht. De meerjarenraming laat echter een structureel tekort zien. Dit heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT-beeld voor dit domein oranje is.

Voor de oranje domeinen geldt dat de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek wil voeren met de gemeente over de gesignaleerde risico's.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	Beoordeling Uw begroting 2025 is structureel en reëel in evenwicht. Dat is een voorwaarde voor het reguliere (repressieve) toezicht. Dit evenwicht houdt echter geen stand. Uw meerjarenraming laat namelijk een structureel tekort zien. Daarnaast is er geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT-beeld voor het domein financiën oranje is. Context De IBT-kleur voor het jaar 2024 voor Staphorst was oranje. Staphorst heeft bij het opstellen van de begroting 2025-2028 het standpunt van de VNG gevolgd om realistisch te ramen en de tekorten zichtbaar te maken. De begroting 2025 is sluitend, de meerjarenraming voor alle jaren niet. De IBT-kleur blijft daarom oranje. De septembercirculaire heeft nog een positief effect op de ramingen, alleen het jaar 2028 blijft (minder) negatief. Staphorst is een financieel stabiele gemeente. De jaarrekening 2023 sluit positief. De verwachting is dat de jaarrekening 2024 positief sluit, de voortgangsrapportage 2024 is vastgesteld met een positief resultaat. Staphorst heeft ruim voldoende weerstandscapaciteit. Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat: - uw gemeente in staat is, ondanks de financiële druk, de financiële consequenties voor nieuw beleid (deels) mee te nemen in de raming van de begroting 2025 (en verdere jaren). Wij vinden het positief dat u blijft investeren in uw gemeente; - veel gemeenten geconfronteerd zijn met tekorten in de meerjarenraming door het zogenoemde "ravijnjaar". Ook de meerjarenraming van uw gemeente laat tekorten zien. Om bij de komende begroting te zorgen voor een sluitende meerjarenraming heeft u al denkrichtingen/maatregelen opgenomen. Wij vinden het verstandig dat u hier al over heeft nagedacht. Maatregelen hebben vaak tijd nodig om ook daadwerkelijk gerealiseerd te worden. Wij zullen de bij de begroting 2026 uitgewerkte maatregelen beoordelen, daarbij gebruiken we de vastgestelde criteria uit het Gemeenschappelijk toezichtkader.	Oranje	- De geraamde uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft, of, - de geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld, en/of, - er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen. <i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> - Begroting vergt geen goedkeuring. - Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). - Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingwijzigingen. - Het zijn van sparringpartner. - Themaonderzoeken. - Onderzoek programma rekening met accountantsverslag. - Opvragen nota's deel onderwerpen financiële positie.
Omgevingsrecht VTH (voorheen Wabo)	Beoordeling 2025 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Omgevingsrecht VTH, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Staphorst groen. Aan een belangrijk verbeterpunt, inzicht geven in de realisatie van de voorgenomen doelen, is voldaan. Ook heeft Staphorst actueel VTH-beleid voor de thuishaken vastgesteld. Dit heeft ertoe geleid dat Staphorst van een oranje kleurbeeld in 2024 naar een groen kleurbeeld in	Groen	Inzicht in uitvoering en handhaving Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria. Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld. <i>Intensiteit toezicht: laag</i>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	2025 gaat. Wel zijn er verbeterpunten waar de gemeente Staphorst het komende jaar aan kan werken. Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is actief met de verbeterpunten uit het beeld 2024 aan de slag gegaan. Op onderdelen blijft ook in 2025 aandacht nodig. Beleidskader Staphorst heeft eind 2024 actueel VTH-beleid vastgesteld voor de uitvoering van de thuishaken. Dit VTH-beleid bevat onder andere een probleemanalyse, strategieën, meerjaren doelstellingen en een risicoanalyse. Staphorst heeft ook beleid vastgesteld voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, maar beleidsmatige keuzes ontbreken hierin. Het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland is in 2024 door Staphorst vastgesteld. In dit beleidsplan zijn onder andere een probleemanalyse, strategieën en doelen opgenomen. Er is nog nadere uitwerking nodig voor een aantal van de gestelde doelen, zodat duidelijk is wanneer die doelen zijn gehaald. Voor de toezichtstaken wordt (gedeeltelijk) gebruikgemaakt van het dynamisch risico prioriteringsinstrument (RPI). Het blijft echter onduidelijk hoe de RPI precies wordt ingezet, hoe de risico inschattingen worden bepaald en welke prioriteiten daaruit volgen. Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de thuishaken is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten de gemeente wil gaan uitvoeren en hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat er in eerste instantie onvoldoende capaciteit is om de geplande werkzaamheden uit te voeren. Staphorst geeft aan gebruik te (gaan) maken van inhuur om deze tekorten in capaciteit op te vangen. Het uitvoeringsprogramma 2025 voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland is tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke activiteiten voor Staphorst worden uitgevoerd. Uit het uitvoeringsprogramma blijkt dat voor Staphorst geen actualisatietoetsen of actualisaties van vergunningen zijn gepland bij de Omgevingsdienst IJsselland. In het uitvoeringsprogramma zijn de meeste doelen uit het uit het regionale VTH-beleid overgenomen en is aangegeven hoe hier aan wordt gewerkt. Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2024 voor de thuishaken is gelijktijdig vastgesteld met het uitvoeringsprogramma 2025. In het jaarverslag geeft de gemeente inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de gestelde doelstellingen zijn gerealiseerd. Ook geeft het jaarverslag inzicht in de mate waarin aan de kritieke massa wordt		- Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. - Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	voldaan zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria. Het jaarverslag 2023 over de taken belegd bij de Omgevingsdienst IJsselland is tijdig vastgesteld. Het jaarverslag geeft inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Uit het jaarverslag blijkt dat er voor Staphorst geen actualisatie toetsen of actualisaties van vergunningen zijn uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJsselland. Het jaarverslag geeft geen inzicht in de realisatie van de voorgenomen doelen. Verbeterpunten Voor 2025 heeft de gemeente Staphorst de volgende verbeterpunten: - Geef in het uitvoeringsprogramma 2026 duidelijker aan hoe capaciteitstekorten worden opgevangen en welke risico's deze tekorten mogelijk met zich mee kunnen brengen. - Geef in 2025 duidelijker aan welke beleidsmatige keuzes er worden gemaakt met betrekking tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. - Zorg voor verdere ontwikkeling van indicatoren en streefwaarden voor de gestelde doelen in het uniforme regionale VTH-beleid voor de taken bij de Omgevingsdienst. - Geef in 2025 beter inzicht in de werking van het dynamisch risico prioriteringsinstrument (RPI) en de daarbij horende risico-inschattingen, zodat inzichtelijk is hoe deze de toezichtstaken sturen. - Zorg voor een actualiteitstoets van de relevante vergunningen die bij de Omgevingsdienst zijn belegd en actualiseer deze indien nodig volgens de wettelijk vastgestelde termijnen. - Geef in het jaarverslag 2024 over de taken belegd bij de Omgevingsdienst inzicht in de realisatie van de gestelde doelen.		
Omgevingsrecht (voorheen Wro)	De gemeente Staphorst heeft in 2018 haar omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' vastgesteld en zijn nu bezig met het maken van een nieuwe Omgevingsvisie, in lijn met de Omgevingswet. De gemeente werkt aan het maken van een Omgevingsplan.	Groen	<i>Intensiteit toezicht: laag</i> • Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. • Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. • Steekproef eens per 3 à 4 jaar.
Informatie- en archiefbeheer	Algemeen Het beeld van Staphorst is vastgesteld op basis van het laatst ontvangen en door B&W goedgekeurde <i>KPI-verslag archiefbeheer 2024 over toezichtjaar 2023</i> (dd 6 februari 2024) en de <i>KPI zelfevaluatie 2024 over toezichtsjaar 2023</i>. De bevindingen van het afgelegde verificatiebezoek door de toezichthouder op 16 mei 2024 zijn in dit oordeel meegewogen. Hiermee voldoet Staphorst aan de gemaakte informatie afspraken in het kader van het IBT. Oordeel Het informatie- en archiefbeheer is grotendeels op orde en wordt planmatig beheerst. Er is goed	Groen	Zorg voor en beheer van archief op orde <i>Intensiteit toezicht: laag</i> Frequentie algemeen inspectie bezoek: eens per 3 jaar. Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten. Een groene score is uitgesloten als vastgestelde verslagen niet

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	grip op informatie. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur groen. Mensen en middelen Bij een paar verbeteracties is vertraging ontstaan door een interne verbouwing en langdurige afwezigheid van een medewerker. Dit is ook ten koste gegaan van het opstellen van beleid rondom digitaal duurzaam bewaren. In 2023 is Staphorst er in geslaagd extra personeel te werven voor informatietaken en is met externe inhuur een versnelling gemaakt op het uitvoeren van de archieftaken. Hierdoor zijn achterstanden in bewerking en vernietiging van zowel papieren als digitaal archief vrijwel weggewerkt. De raad heeft ook middelen ter beschikking gesteld om nieuwe achterstanden te voorkomen. De gemeente heeft verder geïnvesteerd in bredere kennis en kunde bij medewerkers op het gebied van informatiebewustzijn. Staphorst heeft geïnvesteerd in het laten aansluiten van de BIO op archiefclassificaties. De gemeente heeft aandacht voor tijdige conversie en migratie, maar dient daarvoor nog migratieverklaringen op te stellen. Kwaliteitssysteem Het ontwikkelde toetsbaar kwaliteitssysteem (art 16 Archiefregeling) wordt in stappen ingevoerd en wordt door kwaliteitsmedewerkers getoetst en geactualiseerd. <i>I-Navigator</i> wordt gebruikt voor het houden van overzicht over de aanwezige processen en informatiesystemen binnen Staphorst. Archiefbewaarplaats De archiefbewaarplaats voldeed bij de inspectie op enkele punten niet (meer) aan de regelgeving. Met betrekking tot klimaatbeheersing dienen maatregelen te worden genomen om de relatieve luchtvochtigheid onder controle te houden. Ook bleek na actualisatie van de regelgeving de aanwijzing van de archiefbewaarplaats te zijn vervallen; deze omissie is inmiddels hersteld. Aandachtspunten voor 2025 - Publicatie hotspotmonitor - Inrichting proces selectie e-mailbewaring - Klimaatbeheersing archiefbewaarplaats		door gedeputeerde staten zijn ontvangen.
Huisvesting statushouders	Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders. De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2025 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente. Beoordeling: De gemeente Staphorst heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2024. Dit maakt dat het kleurbeeld voor 2024 groen is. Daarnaast verdient de gemeente een compliment voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. De gemeente heeft in de afgelopen periode in totaal 19 statushouders	Groen	Voldaan aan de wettelijke taakstelling, inclusief het wegwerken van een eventuele achterstand uit vorige periode(n). <i>Intensiteit toezicht:</i> laag 1. Voortgang maandelijks monitoren. 2. Signalering: wanneer het er naar uitziet dat de gemeente de taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland waarbij informatie wordt opgevraagd en geëvalueerd wordt welke stappen genomen kunnen

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	extra gehuisvest, daarmee is een voorsprong behaald op de taakstelling voor de eerste helft van 2025.		worden om aan de taakstelling te voldoen.
Erfgoed	De gemeente Staphorst kent een erfgoed verordening uit 2023. De adviescommissie is belegd bij het Oversticht. Deze heeft 55 adviezen afgegeven waarvan in twee gevallen gemotiveerd is afgeweken. Het VTH proces is voldoende ingericht en geborgd. Bij nieuwe ontwikkelingen worden per individueel geval de archeologische- en cultuurhistorische waarden afgewogen. Hierbij wordt onder andere de gemeentelijke Archeologische inventarisatie, verwachtings- en beleidsadvieskaart als onderlegger gebruikt.	Groen	Voldaan aan eisen Erfgoedwet: • het hebben van een actuele gemeentelijke erfgoedverordening; • het hebben van een onafhankelijke en deskundige gemeentelijke erfgoedcommissie; • deskundige uitvoering van vergunningverlening en handhaving ten behoeve van het aanbrengen van wijzigingen aan rijksmonumenten; • nieuwe bestemmingsplannen conform de Erfgoedwet. <i>Intensiteit toezicht: laag</i> • Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. • Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).